

Hanna Dziechcińska

"Trwałe wartości literatury polskiej na Śląsku w XVII wieku", Jan Zaremba, "Rocznik Komisji Historycznoliterackiej PAN" R.VIII (1970) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 13/39, 145

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ SKŁADANKOWA Maria: Irańska wersja legendy o umęczonym bogu. "Przegląd Humanistyczny" R. XIV: 1970 nr 3 s. 61-75.

Autorka omawia irański mit o bogu Sijawachszu /Sijawuszu/ na podstawie źródeł literackich. Po przytoczeniu treści legendy zawartej w najobszerniejszym przekazie - Szanname, napisanym przez Abu-l-Kasema z Tusu, zwanego Ferdousim, prawdopodobnie na przełomie X i XI w., zestawia własne spostrzeżenia z opartymi na ikonografii wynikami badań Diakonowa i Tolstowa. Legenda dynastyczna przekazana w Szanname zawiera mit, który jest projekcją przemian społecznych z okresu przejścia od matriarchatu do patriarchatu i powstał z przekształcenia mitu związanego z kultem boga słońca-ognia-życia.

BP/39

H.F.

/II/ ZAREMBA Jan: Trwale wartości literatury polskiej na Śląsku w XVII wieku. "Rocznik Komisji Historycznoliterackiej PAN", Kraków, R. VIII: 1970 s. 5-19.

Artykuł omawia regionalną polską literaturę śląską XVII wieku, która stanowiła genezę późniejszego samorodnego piśmarstwa na Śląsku w wieku XIX. U progu XVII stulecia z jednolitej literatury neolacińskiej powstały na Śląsku dwa nurty twórczości: jeden, zainicjowany przez M. Opitza, reprezentował niemiecką szkołę poetycką, drugi - regionalną twórczość w języku polskim adresowaną do polskiej ludności Śląska. Przedstawiając głównych pisarzy tego nurtu /W. Rożdżeniecki, A. Gdacjusz, J. Bock/ podkreślono również jego istotne cechy, a więc uznanie dla pracy i śmiałość radykalnych wypowiedzi społecznych. Literatura ta - rozwijająca się w warunkach niekorzystnych - z natury rzeczy miała znaczenie peryferyjne, lecz, m.in. z uwagi na dbałość o prostotę formy i jasność wypowiedzi, stanowiła interesujący relikwitu literatury polskiego odrodzenia narodowego.

BP/39

H.D.